

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (POLITICAL SCIENCE)
EXAMINATION: MAY – 2025
FIRST SEMESTER

Subject: International Relations (POLMJC-102)

Date: 21/05/2025

Total marks: 100

Time: 2.00 pm to 5.00 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions. 2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

Q. 1) Answer any FOUR of the following questions in 500 words. (60)

- 1) What are the objectives and significance of the study of international relations?
- 2) Discuss the influence of Marxist theory on international relations.
- 3) Discuss the importance of the balance of power in international politics.
- 4) Discuss the different approaches to studying international politics.
- 5) Discuss the challenges of achieving equilibrium in a multipolar world.
- 6) Discuss the impact of nuclear power on the balance of power.

Q. 2) Answer any FOUR of the following questions in 300 words. (40)

- 1) How does military strength contribute to national power?
- 2) Describe the role of economic power in determining national power?
- 3) How does regional hegemony impact the balance of power?
- 4) How does South-South cooperation benefit developing countries?
- 5) How does the political economy approach support to the international relations?
- 6) Explain the objectives and functions of the European Union?

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
३) उत्तर तंतोतंत आणि मुद्देसुद असावे.

प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दात लिहा. (६०)

- १) आंतरराष्ट्रीय संबंधांच्या अभ्यासाची मुख्य उद्दिष्टे आणि महत्त्व काय आहेत ते स्पष्ट करा?
- २) आंतरराष्ट्रीय संबंधांवर मार्क्सवादी सिद्धांताच्या प्रभावाची चर्चा करा.
- ३) आंतरराष्ट्रीय राजकारणातील सत्ता संतुलनाच्या महत्त्वाची चर्चा करा.
- ४) आंतरराष्ट्रीय राजकारणाचा अभ्यास करण्याच्या विविध पद्धतींची चर्चा करा.
- ५) बहुध्रुवीय जगात समतोल साधण्याच्या आव्हानांची चर्चा करा?
- ६) अणुऊर्जेचा शक्ती संतुलनावर काय परिणाम होतो याची चर्चा करा?

प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (४०)

- १) लष्करी सामर्थ्य राष्ट्रीय शक्तीमध्ये कसे योगदान देते ते सांगा?
- २) राष्ट्रीय शक्ती निश्चित करण्यात आर्थिक शक्तीची भूमिका सांगा?
- ३) प्रादेशिक वर्चस्वाचा शक्ती संतुलनावर कसा परिणाम होतो ते सांगा?
- ४) दक्षिण-दक्षिण सहकार्यामुळे विकसनशील देशांना कसा फायदा होतो ते सांगा?
- ५) राजकीय अर्थव्यवस्थेचा दृष्टिकोन आंतरराष्ट्रीय संबंधाला कशी स्पष्टता देतो ते सांगा.
- ६) युरोपियन युनियनची उद्दिष्टे आणि कार्ये स्पष्ट करा?